

КУЛТ ПРЕДАКА

(одломак)

Многи обичаји у нашем народу тесно су повезани са религијским веровањима. Шта о томе каже Веселин Чајкановић, проучавалац народних обичаја и веровања, сазнај из следећег одломка.

Српски народ није имао срећу да се за његову религију заинтересују стари историчари. Он нема свога Тацита и Цезара. За реконструкцију некадашње наше религије морамо се послужити народним умотворинама из најскорије прошлости и народним обичајима. Ваља, додуше, нагласити да је наш народ верно и са пуно пијетета чувао своју традицију, и да његове песме, приповетке, скаске, пословице, обилују драгоценом старинском грађом. Обичаји су такође врло старински, а много закључака може се начинити и из нашег речника и фразеологије. На овај начин могу се конструисати многа веровања и појаве које је историја пропустила да забележи.

Централно место у религији српскога народа имао је култ предака. Цела наша религија постала је из тога култа. Између мртвих и живих никада се не прекида веза. Прецима се приносе жртве и у одређене дане у години – таквих дана има врло много – и иначе, у свакој прилици. Прецима припадају првине од целокупне земаљске и сточне плодности; оно неколико капи ракије које Србин пролије на земљу, пре но што ће да испије чашу, намењене су покојним прецима; новац или храна које дамо просјаку намењени су такође прецима. Највећи празници у славу предака јесу Бадње вече и Слава или Крсно име; о Бадњем вечеру приређује се гозба за све претке и све покојнике уопште; Слава – Крсно име – празник је најстаријег, митског претка, нашег домаћег цара, кога је, када су Срби преведени у хришћанство, заменио какав светац из званичног, црквеног календара. Али и сви други празници у години намењени су, искључиво, или највећим делом, прецима или демонима и божанствима из њиховога круга.

- ✿ Прочитај и остале одломке из дела *Из наше старе религије* Веселина Чајкановића и одговори на постављена питања на стр. 14 и 15 Радне свеске.
- ✿ Опиши који обичаји прате твоју крсну славу.

КУТАК ЗА РАДОЗНАЛЕ

Српски народ је европској и светској културној баштини додао своје народне песме. Поред Гетеа, и после њега, преводили су их и препевавали многи, па и највећи песници какви су у оно доба били Пушкин, Шевченко, Мицкјевич, али су их популарисали и књижевници, међу којима Шарл Нодије и Проспер Мериме, на пример. На теме српских народних песама компоновали су чувени композитори: Чајковски, Дворжак, Рубинштајн, Винтерберг, Јаначек, Аулин, Сук... Брамс је према мотивима српских народних песама компоновао чак осам својих дела.

Српска фанџазија Николаја Римског Корсакова, једна од његових првих већих композиција, некада је била „хит концертне сезоне” у Москви.